Utišení bouře

Původ materiálu
Iva Květonová
Pořadí v lekci
7

Téma

Zasetá setba odolá (víra odolá), jen jí věřit v bouři

Cíl

Děti pochopí, že součástí života každého člověka (křesťana nevyjímaje) jsou i různé těžké situace. V takových chvílích pomáhá víra, že nejsme na všechno sami, že se máme o koho opřít.

Víra není hotová věc, je potřeba o ni zápasit každý den.

Pro učitele

Biblický text: Mk 4,35-41

Výkladové poznámky

Moře: Zde myšleno Galilejské jezero (další varianty názvu Genezaretské, Tiberiadské či Kineretské moře), největší vodní plocha ve vnitrozemí, zásobárna pitné vody, místo častých bouřek.

Moře obecně je v Bibli vnímáno negativně jako místo, kde vládne chaos, sídlo zla a netvorů, protibožských sil.

Marek ukazuje, že vydat se na cestu víry znamená jít i po kamenech, v bouřce, v dešti. Není to nic pohodlného. Bouře i ty životní se nevyhýbají ani Ježíšovým vyznavačům. Obraz Ježíše a jeho učedníků plavících se na rozbouřeném moři se stal obrazem pro církev.

Bouře je považována za akci Boží, často v kontextu jiných meteorologických a katastrofických jevů. Bývá kulisou Božích trestů a zásahů. Ovšem Bůh může také před bouří ochránit.

Spánek: Boží dar, příznak důvěry v Boha, naopak není dopřán člověku sužovanému výčitkami svědomí.

Mistře, tobě je jedno, že zahyneme? Ve slovech zoufalých učedníků můžeme slyšet výčitku. Zároveň však i ve světle následujících Ježíšových slov lze slova učedníků chápat tak, že v tuhle chvíli ještě nemají zažito, že Ježíš je Pánem. Oslovují ho „Mistře“ jako toho, kdo je učí, ne „Pane“ jako toho, kdo zachraňuje.

Zmlkni, utiš se! Ježíš je ten, kdo dává řád, komu se podřizují i démoni a síly zla. Nabízí se zde paralela k Žalmu 107,23-30 „…utišil tu bouři, ztichlo vlnobití…“. Ježíš dělá to, co na mnoha místech Starého zákona dělá Hospodin. Zachraňuje z tísně.

Proč jste tak ustrašení? Ještě nemáte víru? Tam kde není víra, je místo pro strach. Věřit znamená mít důvěru, která jde s Ježíšem až na dno. Učedníci jsou vybaveni „teorií“ — Ježíšovými slovy (a taky uzdravujícími zázraky), ale ta je k víře ještě úplně nepřivedla. Příběh o utišení bouře můžeme vnímat jako hodinu praxe, která následuje po teoretické hodině. Jako kdyby bylo potřeba nejen slyšet a vidět, ale také zakusit na vlastní kůži. Mohu si myslet, že mám víru, ale ukáže se to teprve tváří v tvář životním bouřím.

Veliké ticho: velký kontrast k rozbouřenému moři, chaosu. Ticho jako bezpečí, řád, potence pro vnímání Božího tichého hlasu.

Veliká bázeň: Ve světle víry se strach mění v bázeň. To je velký posun. Bázeň znamená mít v úctě, respektovat.

Úskalí

Příběh by mohl svádět k tomu, že by děti vnímaly Ježíše jako mocného čaroděje (Harryho Pottera mají plnou hlavu), který odčaruje každé nebezpečí. Spíš poukázat na to, že ani věřící člověk nemá bezproblémový život, že na tom není líp než nevěřící. Má ale něco navíc. Má víru, která dává člověku jistotu, že není na všechno sám, ani na problémy.

Odkazy

Linden, Nico ter: *Povídá se… podle Marka a podle Matouše.* Benešov: Eman, 2009

Mrázek, Jiří: *Evangelium podle Matouše.* Praha: Centrum biblických studií AV ČR a UK v Praze ve spolupráci s Českou biblickou společností, 2011

Odkazy na starší přípravky a další pracovní materiály najdete pod textem úlohy pod nadpisem **Kam dále**.

Pro děti

Předškoláci

Sedíme v kruhu, uprostřed na zemi modrá látka (papír, šátek, cokoli). Co vám ta barva připomíná?

Pluli jste někdy po vodě? Na lehátku? Na lodi, na člunu? Trošku se to houpe, a když fouká vítr a dělají se vlny, tak se to houpe víc a víc.

Vyzkoušíme si to. Stoupněte si, rozkročte nohy, zavřete oči a představte si, že jste na lodi někde na moři. Zkuste se kolíbat, pohupovat se z jedné nohy na druhou. *(Pusťte předem připravený zvuk moře, třeba z telefonu.)*

Člověk může mít strach, když se loď moc houpe. Může spadnout.

Co myslíte, bylo by lepší, kdybychom se jeden druhého chytili? Zkusme to udělat. Stoupneme si do kruhu, chytíme se kolem ramen. Zvuk moře nepřestává. Je to takhle lepší, když vedle sebe někoho máme a můžeme se ho držet?

Sedneme si zpátky na svá místa, zase zavřeme oči, zvuk moře ztlumíme, aby naše vyprávění lehce podbarvoval, a vyprávíme příběh.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Pojďte, přeplavíme se ještě dneska přes jezero na druhý břeh.“

A tak se nalodili na jednu z rybářských lodí, co kotvily u břehu, a vydali se přes jezero. Byl už večer a všichni byli unavení. Jak se loď kolébala na vlnách, Ježíš brzy usnul.

Najednou začal foukat vítr a pořád sílil. Loď se začala nebezpečně naklánět. Do toho se spustil silný déšť a loď se začala plnit vodou. Nikdo nevěděl, kam plují, ztráceli směr, na druhý břeh nebylo vůbec vidět. Přitom většina učedníků byli zkušení rybáři. Uměli ovládat loď, vyznali se v proudech větru a v bouřce pluli už mnohokrát. Jenže tentokrát to vypadalo bledě. Loď už byla skoro plná vody a hrozilo, že se co chvíli začne potápět. Učedníci si nevěděli rady a byli vystrašení k smrti.

A Ježíš, ten pořád klidně spal.

Učedníci s ním zatřásli a křičeli: „Ježíši, tobě je jedno, že umřeme?“

Ježíš se probudil a zavolal: „Zmlkni, utiš se!“

V tu ránu nastal úplný klid. Vítr se utišil a moře bylo jako zrcadlo.

Pak se Ježíš zeptal učedníků: „A proč jste tak vystrašení? Zapomněli jste, že Pán Bůh se o vás postará, a že se na něho můžete spolehnout?“

Učedníci na Pána Boha na chvilku zapomněli, a tak měli obrovský strach. Nakonec si ale vzpomněli, že mají hledat pomoc u Ježíše, a ten je zachránil. A tak i my, když se bojíme, můžeme se modlit k Pánu Bohu. Jako modlitbu třeba zpívat písničku (zazpívejte první sloku z písně *Někdo mě vede za ruku*).

Aktivita

Na modrou látku položte lavor s vodou. Rozdejte dětem papíry, poskládejte jednoduchý tvar loďky a pouštějte s dětmi po vodě.

Varianta: Vyrobte loďky z korkových zátek. Tři zátky spojte k sobě gumičkami nebo tavnou pistolí jako vor (raději použijte dva kusy gumiček), doprostřed zapíchněte plachtu, vyrobenou ze špejle a papíru (plachtu si mohou děti vyzdobit dle fantazie) a hotovo.

Pomůcky: Velká modrá látka, lavor s vodou, barevné papíry, nůžky, přehrávač hudby nebo telefon, korkové zátky, gumičky nebo tavná pistole, špejle.

Mladší školní děti

Z čeho míváte strach? (Bubáci, tma, být sami, ztratit se, lézt někam do velké výšky…
K vytipovaným odpovědím si případně můžete připravit i obrázky, nebo doložit kartami *Obrazy života* nebo *Dixit*. Nechte nejprve děti obrázek vybrat.)

Co vám proti strachu pomáhá?

Zkusme si strach ukázat, představit si, co s námi dělá.

Připravíme si „padák“: Chyťte se všichni obvodu padáku (prostěradla, stanového tropika) tak, aby byl padák napnutý, postupně zkoušejte společným pohybem látky, jak vypadá klid, nervozita, malý strach, obrovský strach a zase klid.

Pomůcky: Karty *Obrazy života* nebo *Dixit*, padák (prostěradlo či tropiko ze stanu).

Starší školní děti

První krok — uvedení do tématu: Víra jako semínko, které se ujalo, ale působí na ně slunce, vítr, sucho, moc deště (příběh o utišení bouře).

Druhý krok: Jaká „bouřka“ v našem životě by mohla naši víru zviklat? Společná aktivita: připravený velký arch papíru představující moře s lodí (náš život) uprostřed. Kolem okraje

papíru s lodí rozprostřít obrazové karty. Pustit příjemnou hudbu a nechat děti, aby chodily kolem po předem dohodnutou dobu, přemýšlely, co může ohrozit jejich víru, a vybraly si jednu až dvě karty k této otázce. Varianta: Nabídněte papírové proužky, na které během určené doby mohou děti napsat heslovitě, co může ohrozit jejich víru.

Třetí krok: Každý postupně přiloží svůj obrázek (nebo popsaný proužek) na vodní plochu, může říct, co pro něho znamená obrázek, který si vybral.

Čtvrtý krok: Společně přemýšlejte, co lze naložit na loď (čím máme vyzbrojit náš život), aby se nepotopila, aby nás životní trable neshodily do bahna.

Pátý krok: Přečtěte příběh o utišení bouře z Bible.

Pomůcky: Balicí papír, proužky barevných papírů, karty *Dixit*, *Obrazy života* nebo jiné obrázky.

Přesah

Na základě příběhu by se dalo mluvit o církvi v dějinách, o utrpení křesťanů v některých zemích v dnešní době. Spíš než téma pro děti, téma pro mládež, dospělé. Třeba při setkání mládeže, víkendovém pobytu sboru apod.

Liturgie

Biblický text k zapamatování

Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomocí ti budu, budu tě podpírat pravicí své spravedlnosti. (Iz 41,10)

Rituál

Recitace upraveného textu z 1 K 15,1 nn: „Evangelium, které jsme přijali, je základem, na němž stojíme. Skrze ně docházíme spásy — vždyť jsme přece neuvěřili nadarmo.“

Zpěv písně *V království Božím místa dost* (SV 359).

Okénko do bohoslužeb

Jednou za evangelistou Markem přišla holčička ze sboru s těžkou hlavou. Dívala se totiž s rodiči na zprávy a tam mluvili o křesťanech, které jiní lidé mučili a ubližovali jim jen proto, že věří v Pána Boha.

„Myslíte si, že tihle křesťané nepřestali v Pána Boha věřit?“ ptala se holčička. „Já bych totiž asi už nevěřila.“

Marek chvilku přemýšlel a pak jí na to odpověděl: „Naše víra bývá často slabá jako stéblo obilí. A když nás potká v životě něco zlého, tak se může snadno zlomit. Pán Bůh to ví. Proto si máme vyprávět příběh o tom, jak Ježíš zachránil učedníky ze strachu z bouřky na moři.

Co je to bouřka? Dokáže ji snad někdo vysvětlit fyzikálně? Společně udělejte bouřku pomocí zpěvníků (chyťte za hřbet a třepejte, málo, víc, co nejvíc). Pokud byste se o zpěvníky báli, tak zkuste bouřku vyrobit pomocí bručení.

Modlitba

Pane, děkujeme ti, že jsi s námi, že nás chráníš, a proto se nemusíme bát. Prosíme, posiluj nás v této víře, obzvlášť když nás v životě potká něco těžkého nebo smutného. Amen.

Kam dále

Bureš, Jiří: Utišení bouře a uzdravení posedlého. (Katechetická příprava z cykl...

Zvuk moře, použitelný pro oddíl pro předškolní děti (youtube.com)

Loďky z korkových zátek k aktivitě pro předškoláky (tvorivedeti.cz)

Cvičení s padákem (oddíl Pro mladší školní děti)

Obrázky utišení bouře (pro předškoláky)

Odkaz na píseň

Někdo mě vede za ruku, když bojím se jít tmou

Pán Bůh je síla má, všecka obrana má

V tvé síle, Pane Bože můj, všem bouřím vzdoruji

Cílová skupina

Předškolní

Mladší školní

Starší školní

Katechetické cykly

Dál přece nejdeme sami III (S Markem + S Matoušem a Lukášem)

Biblický odkaz (kat)

Marek 4,35–41